

THAM - SÂN - SI

Tránh Tham lam, Giận hờn, Si-mê

1- Tham là không tham muốn: (Đức Kinh Mối đi u răn)

Đi u có 5 món đức hạnh mà người ta thường tham muốn nhất là: Tiền bạc - Sự dè dặt - Danh vọng - Ăn uống - Ngủ nghỉ. Người trần tục càng có nhiều tham muốn thì càng vui ít mà khổ nhiều.

Đức hạnh chính là những nguyên nhân chính ràng buộc kiếp người vào vòng sanh tử, luân hồi, sa đọa. Người không ham muốn những thứ này là người biết tu hành Thiệu đức = muốn ít, và Tri túc = biết đủ. Người có hai đi u trên thì có một đức hạnh dè dặt và an nhàn.

Nếu bạn tham hành đức hạnh thì xã hội không có tham muốn thì khổ hạnh đức hạnh người yếu, kẻ giàu đàn áp kẻ nghèo., người nghèo oán giận kẻ giàu. Cuộc sống thanh bình an lạc.

Người không tham muốn đức hạnh là ích sau đây:

a/ Ba nghiệp: Thân-Khẩu-Ý đức hạnh tốt, vì nhân các căn đức hạnh.

b/ Cầu cầu không mất mát hay bị cướp giật.

c/ Phúc đức tốt.

d/ Những sự tốt đẹp sẽ đến với mình, dù không mong cầu.

2- Sân là không giận hờn: (Đức Kinh Bồ đề tâm đi u)

Không giận hờn là vẻn vẹn bình tĩnh, đi u m d m, nhu hòa trước những cảnh trái ý nghịch lòng.

Giận hờn là một tính xấu ruột tai hại, nó như một ngọn lửa đỏ, đốt cháy cả mình lẫn người chung quanh. Kinh Phật có câu:

“Một niệm giận hờn nổi lên, thì trăm nghìn nghiệp chướng đổ u mê. Lửa của giận hờn một phen phát ra, liến đét tất cả rừng công đức.”

Khổng giáo cũng nói :

“Đức tâm giận xuất hiện lúc thì khi lo sợ (hối hận) cả ngàn ngày. Nên chớ vì đức đáng nhún thì nhún, chuyển đáng răn thì răn. Nếu chuyển nhún, chuyển răn thì, thì đức như hóa ra to. Bao nhiêu đi u phiến não đổ u do chuyển nhún mà ra.”

Theo kinh Thiệu đức-Thiệu đức-Nghiệp đức đi u thì người nào không đức hạnh tám món tâm pháp vui mừng như sau:

a/ Không tâm khổ não. b/ Không tâm giận hờn.

c/ Không tâm tranh giành. d/ Tâm nhu hòa ngay thẳng.

e/ Tâm từ bi Chúa, Phật. g/Thiền định làm yên ổn cho chúng sinh.

ê/ Thân thiền trang nghiêm, chúng sinh đổ u tôn kính.

g/ Có đức hạnh nhân đức, đức hạnh mau sanh lên cõi Phạm-Thiên.

3- Si là không si-mê: (Đức Bồ đề tâm Chúa Thánh Thiệu đức)

Không si-mê là biết phán đoán rành rọt, nhìn thấy rõ ràng, đúng đắn, không chệch lệch

theo s hĩ u bĩ t c a mình, không tin nhĩ ng thuyĩ t không hĩ p chân lý, nhĩ t là không mê tín đĩ đoan. Hĩ có trí huĩ , không tĩ o tĩ i, luôn làm viĩ c phĩĩ c, đĩĩ t trĩ vô minh đĩ tiĩ n mãi trên con đĩĩ ng giĩ i thoát.

Theo kinh Thĩ p-Thĩ n-Nghĩ p đĩ o, ngĩĩ i không si-mê tĩ o đĩĩ c 10 pháp công đĩĩ c sau:

- a/ Đĩĩ c ý vui chân thiĩ n và bĩ n chân thiĩ n.
- b/Thà bĩ thân mĩ ng chĩ không làm ác, tin sâu nhân quĩ .
- c/ Chuyên hĩĩ ng vĩ đĩĩ u chân thiên mĩ .
- d/ Tâm đĩĩ c ngay thĩ ng và chánh kiĩ n
- e/ Sanh lên cõi trĩ i, khĩ i bĩ đĩ a vào ba đĩĩ ng ác.
- ê/ Phúc huĩ không lĩĩ ng, thĩĩ ng tăng lên mãi.
- g/ Đĩĩ t hĩ n đĩĩ ng tà, chăm tu đĩĩ o chánh.
- h/ Yên ỹ vào nĩ i chánh kiĩ n. i/ Khĩ i bĩ nĩ n đĩ .
- k/ Khĩ i lòng chĩ p ngĩ, bĩ hĩ t ác nghiĩ p.

**Trên đây là 3 Nghiĩ p đĩ vĩ Ý là: Tham lam-Gĩ n hĩ n-Si –mê.
Vĩ y Nghiĩ p = Tĩ o tác, Hành đĩ ng . Gĩ m: Lành, Dĩ hoĩ c không.
Còn các Nghiĩ p đĩ vĩ thân có 3 là: Sát sinh-Trĩ m cĩ p-Dâm đĩ t.**

**Nhĩ ng Nghiĩ p đĩ vĩ khĩ u có 4 là: Nói đĩ i- Nói thũ đĩ t-Nói lĩĩ i hai chiĩ u-Nói lĩĩ i hung ác.
Nĩu làm ngĩĩ c lĩĩ các Nghiĩ p trên hay Không là 10 Nghiĩ p lành hay còn gĩĩ là THĩ P
THĩ N NGHIĩ P là cĩ i rĩ cĩ a tĩ t cĩ pháp lành thĩ gian và xuĩ t thĩ gian; nhĩ là nĩ c thang
quan trĩ ng cĩ n phĩ i vĩĩ t qua, là căn bĩ n hĩ tĩ ng vĩ ng chĩ c đĩ xây đĩ ng lâu đài cao lĩ n.
Nhân quĩ và Nhân hĩ i là hĩ chúng ta gieo nhân gì thì chúng ta gĩĩ t qĩ a ỹ, hoĩ c ngay
trong đĩ i hĩ n tĩ i hay đĩ i sau. Nhĩ lĩ n tùy theo.**

Ptĩ :JB Nguyĩ n vãn Đĩ nh
22-05-05
